

Měsíčník šéfa britské školní inspekce Ofsted: červen 2016

HMCI's monthly commentary: June 2016

Sir Michael Wilshaw

Ofsted | 10. 6. 2016

Sir Michael Wilshaw, šéf britské školní inspekce Ofsted, se ve svém pravidelném komentáři, publikovaném každý měsíc, tentokrát věnuje problematice nadaných žáků, zejména z pohledu nevyužití části jejich talentových dispozic, k níž doposud v anglických školách zjevně dochází. Autor považuje tento problém za jeden z nejzávažnějších v celé své dosavadní kariéře šéfa Ofstedu, a to s poukazem na tezi, že pro růst ekonomiky země jsou rozhodující právě výsledky nejschopnějších žáků/studentů, dosahované v běžných, nevýběrových školách. Za nesporně pozitivní krok považuje Sir Wilshaw zavedení testování v klíčových fázích anglických základních škol. Přimlouvá se za jeho rozšíření pro věkové skupiny 7, 11, 14 a 16 let. Výsledky šetření, zveřejněné v letech 2013 a 2015, se prakticky okamžitě promítly do zaměření inspekční činnosti Ofstedu. Nově přijatý „společný kontrolní rámec“ (*common inspection framework*), uplatňovaný od začátku školního roku 2015/2016, proto výslovně zdůrazňuje povinnost všech škol zajistit efektivní výuku co možná nejvyššímu počtu talentovaných žáků. Obě výše uvedená šetření prokázala, že tisíce žáků, zejména těch, kteří pocházejí ze znevýhodněného prostředí, nerozvinuly plně svůj potenciál po dosažení věku 11 let. K důvodům patří zejména skutečnost, že se běžné (nevýběrové) školy věnují spíše tomu, aby maturity/závěrečné zkoušky zvládly i nejslabší žáci/studenti, a to na úkor podpory žáků, kteří by mohli dosáhnout excelentního ohodnocení (v anglické stupnici A/A*). Žáci ze znevýhodněného prostředí mají prokazatelně nižší studijní motivaci a ambice.

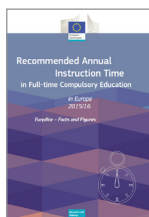
Zdroj: <https://www.gov.uk/government/speeches/hmcis-monthly-commentary-june-2016>

Doporučený roční rozsah výuky v povinném vzdělávání v Evropě 2015/2016

Recommended Annual Instruction Time in Full-time Compulsory Education in Europe 2015/16

Eurydice, Facts and Figures | 9. 6. 2016 | 180 str.

Rada EU stanovila cíl snížit do roku 2020 míru neúspěšnosti u výsledků ve čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti evropské patnáctileté populace pod hranici 15 %. Studie analyzuje, jak je tento náročný cíl v jednotlivých evropských zemích naplňován. Efektivnost výuky závisí na mnoha faktorech, ale doba výuky hraje nepochybně ve vzdělávacím procesu klíčovou roli. Zpráva analyzuje doporučenou minimální úroveň hodinových dotací v základních oblastech kurikula (čtení, psaní a literatura, matematika, přírodověda a cizí jazyky) ve 37 evropských zemích ve školním roce 2015/2016. Zároveň identifikuje změny, ke kterým došlo v této oblasti od roku 2010/2011, neboť síť Eurydice se zabývá sběrem uvedených dat plných dvacet let, každoročně aktualizované údaje jsou k dispozici na webových stránkách Eurydice už od roku 2010. Analýza těchto dat mimo jiné přesvědčivě ukazuje, že se rozdíly mezi jednotlivými zeměmi v dané oblasti prokazatelně zmenšují. Uvedené čtyři základní oblasti kurikula přitom představují jeho nejrozsáhlejší část, zejména v primárním vzdělávání, zatímco ve středním vzdělávání nabývá na významu výuka cizích jazyků.

Zdroj: https://webgate.ec.europa.eu/jpfis/mwikis/eurydice/index.php/Publications:Recommended_Annual_Instruction_Time_in_Full-time_Compulsory_Education_in_Europe_2015/16

Teoretické a empirické analýzy efektivity vzdělávacích standardů, zjišťování stavu žákovské úspěšnosti ve vztahu ke standardům a centrálním závěrečným zkouškám

Theoretische und empirische Analysen der Effektivität von Bildungsstandards, standardbezogenen Lernstandserhebungen und zentralen Abschlussprüfungen

Katharina Maag Merki

Springer Fachstudien, Wiesbaden, in: Handbuch Neue Steuerungen im Schulsystem

| 7/2016 | str 151-158

Vývoj a zavádění vzdělávacích standardů, implementace zjišťování stavu vzdělanosti žáků vztaženého ke standardům a centrálně řízené závěrečné zkoušky patří k nejpodstatnějším rysům moderních přístupů řízení vzdělávacího procesu, zaváděným v posledních letech v mnoha zemích. V této studii jsou po úvodním upřesnění základních pojmů popsány aktuální přístupy k této problematice v německy mluvících zemích. Poté je teoreticky představena jejich logika. Ve třetí části jsou prezentovány základní postuláty empirických studií v USA a v Německu. Pozornost je věnována také dopadům centrálně řízených závěrečných zkoušek na dosahované výsledky žáků a žačkyň, jejich význam pro pedagogy a pro jednotlivé školy. V závěrečné bilanci jsou poměřována výchozí očekávání s prezentovanými empirickými výsledky. Analýzy vykazují vedle pozitivních účinků zčásti i na diskrepanci mezi tím, co bylo zamýšleno, a tím, co může být konkrétně pozorováno.

Zdroj: http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-531-18942-0_6

OECD Přehledy vzdělávacích zdrojů: Rakousko 2016

OECD Reviews of School Resources: Austria 2016

Deborah Nusche, Thomas Radinger, Marius R. Busemeyer, Henno Theisens

OECD | 9. 6. 2016 | 200 str.

Efektivní využívání školních zdrojů je jednoznačnou prioritou všech členských zemí OECD. Přesvědčivě to ukazují i publikace této tematické řady, v nichž je postupně analyzována aktuální situace ve školství. Rakouský vzdělávací systém je představen zejména z pohledu zvyšování kvality ve školství, prosazování principu rovnosti a efektivity vzdělávání. Autoři studie popisují financování škol, zabývají se i materiálními podmínkami, včetně umístění budov a zařízení a jejich úrovně. Pozornost je věnována úrovni a charakteristice pedagogických pracovníků, školského managementu a správním úředníkům v oblasti vzdělávání. Předmětem analýz jsou i další zdroje, například časová dotace školní výuky. Záměrem autorů bylo poskytnout inspiraci také odborné veřejnosti v ostatních členských zemích OECD

Zdroj: http://www.oecd-ilibrary.org/education/oecd-reviews-of-school-resources-austria-2016_9789264256729-en

Nábor pracovníků z řad přistěhovalců: Evropa 2016

Recruiting Immigrant Workers: Europe 2016

OECD | 7. 6. 2016 | 288 str.

V tematické řadě s názvem *Recruiting Immigrant Workers*, vydávaná OECD, jsou průběžně publikovány studie související s problematikou migrační politiky. Jednotlivé svazky detailně analyzují, zda reálná migrační politika skutečně efektivně napomáhá uspokojování pracovních potřeb, a to bez nepříznivých dopadů na pracovní trh.

Zaměřuje se zejména na regulaci migračních pohybů a způsoby, jimiž je nad těmito procesy vykonáván bezprostřední a přímý dohled. Aktuální svazek edice se zaměřuje na účinnost nástrojů Evropské unie, ovlivňujícími ekonomicky motivovaná migrace, včetně modifikace školských opatření.

Zdroj: http://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/recruiting-immigrant-workers-europe-2016_9789264257290-en

Nizozemsko 2016 - Základy pro budoucnost

Netherlands 2016 - Foundations for the Future

OECD, *Reviews of National Policies for Education* | 25. 5. 2016 | 160 str.

(edice *Přehledy národních vzdělávacích strategií*)

Jak dokáže Nizozemsko posunout svůj vzdělávací systém ze stupně ohodnocení „dobrý“ na „vynikající“? Tato zpráva využívá mezinárodních zkušeností k pohledu na možné cesty, jak dále využít silných stránek nizozemského školství k dosažení ještě výraznějších výsledků. Nizozemský vzdělávací systém je na základě PISA a PIAAC zjevně jedním z nejlepších v zemích OECD, navíc poměrně vyvážený, s velmi nízkým podílem neúspěšných žáků a studentů. Zpráva proto navrhuje, aby další reformy vycházely ze silných stránek systému a doporučuje reagovat na některé nové výzvy. Nizozemsko by mělo zkvalitnit předškolní vzdělávání a péči, dopracovat a využívat objektivnější testování a usilovat o zvýšení propustnosti systému. Tyto kroky by měly doplněny profesním rozvojem pedagogických pracovníků a managementu škol, zejména prostřednictvím rozšíření týmových forem spolupráce, se současným posílením odpovědnosti školních rad. Tato zpráva je přínosná nejen pro Nizozemsko samotné, ale i pro mnoho jiných vzdělávacích systémů, které usilují o zvýšení výkonnosti a efektivity vzdělávání.

Zdroj: www.oecd-ilibrary.org/education/netherlands-2016_9789264257658-en

Dobrá praxe – malá a velká odhalení z každodenního života školní inspekce

Good Practice – kleine und große Fundstücke aus dem Alltag der Schulinspektion

Hospitace vedení školy na příkladu školy Adolph-Diesterweg a školy v Grumbrechtstraße

Unterrichtshospitationen der Schulleitung am Beispiel der Adolph-Diesterweg-Schule und der Schule Grumbrechtstraße

Peter Schulze

Hamburg macht Schule | sešit 1/2016

Na konkrétních příkladech dvou základních škol jsou prezentovány příklady „dobré praxe“, vztahující se k hospitacím vedení škol v hodinách jednotlivých pedagogů. Dva z bývalých ředitelů uvedených základních škol byli pověřeni hledáním řešení, jak zlepšit efektivitu hodnocení práce pedagogů ve výuce s následnou zpětnou vazbou. Popsány jsou konkrétní cíle pozorování: od otázek vlastní a její kultury přes výchovu, školní diagnostiku až po profesní růst pedagoga a další zadání. Jako jednoznačné pozitivum se ukázalo systematické zařazení hospitací v týdenním pracovním režimu ředitele školy. K dalším doporučením patřilo mj. využití hospitačních záznamů školní inspekce – jejich uplatněním došlo ke sjednocení pohledu na zvyšování kvality výuky a k dopracování autoevaluačního systému školy.

Zdroj: <http://www.hamburg.de/bsb/vertiefende-informationen/4017946/artikel-instrumente/>

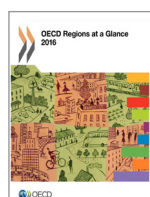
Ekonomické přehledy OECD: Česká republika 2016

OECD Economic Surveys: Czech Republic 2016

OECD | 6. 6. 2016 | 132 str.

Přehledy, publikované pro danou zemi vždy po 18 měsících, rekapituluji aktuální ekonomický vývoj a naznačují vyhlídky na nejbližší období. Samostatné kapitoly v tomto vydání jsou tentokrát věnovány efektivitě fungování veřejného sektoru v České republice, včetně školství. Zpráva konstatuje, že se Česká republika během posledních dvou desetiletí v mnoha parametrech přiblížila průměru zemí OECD. Přesto přetrvávají nedostatky v produktivitě práce, v nedostatečné podpoře domácích zdrojů. Efektivita veřejného sektoru a účinnosti výdajů vynakládaných v oblasti veřejné správy, oblast školství a kultury nevyjímaje, je však stále na relativně nízké úrovni. Problémy spočívají zejména v zadávání veřejných zakázek, nedostatečném řízení investičního cyklu a vysoké fluktuaci zaměstnanců. Zpráva konstatuje, že situaci neprospívá také komplikovaná struktura veřejné správy. Jsou zde zmíněny cesty ke zlepšení efektivity a kvality dodávek veřejných služeb a dosažení dalšího růstu za pomoci decentralizace.

Zdroj: www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-czech-republic-2016_eco_surveys-cze-2016-en

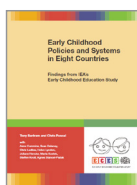
Přehled regionů OECD 2016

OECD Regions at a Glance 2016

OECD | 6. 6. 2016

Publikace přehledně ukazuje, jak jednotlivé regiony a velké městské aglomerace přispívají k ekonomickému růstu národních ekonomik a k dosahovanému společenskému rozvoji. Toto vydání zahrnuje nejenom aktuální hodnoty více než čtyřiceti ukazatelů, ale zároveň jejich vývoj za posledních 15 let. Zpráva se zabývá všemi členskými zeměmi OECD a tam, kde jsou data k dispozici, uvádí i zjištěné údaje vztahující k Brazílii, Číně, Kolumbii, Indii, Lotyšsku, Litvě, Peru, Ruské federaci a Jihoafrické republice. Publikace tak poskytuje komplexní obraz životní úrovně v 391 regionech OECD na základě 11 základních aspektů, které podstatným způsobem ovlivňují kvalitu života a životní úroveň obyvatel: osobní příjmy, zaměstnanost, bydlení, vzdělávání, zdravotnictví, životní prostředí, bezpečnost, občanská angažovanost a veřejná správa, přístup ke službám, společenské vazby a životní spokojenost. Zmíněny jsou zároveň současné trendy v přerozdělování veřejných prostředků a s tím souvisejících kompetencí národních a regionálních institucí.

Zdroj: <http://www.oecd.org/gov/oecd-regions-at-a-glance-19990057.htm>

Strategické přístupy k ranému dětství a vzdělávací systémy v osmi zemích Výsledky studie IEA zaměřené na vzdělávání v raném dětství

Early Childhood Policies and Systems in Eight Countries / Findings from IEA's Early Childhood Education Study

Tony Bertram, Chris Pascal a kol.

ECES International Study Center, Hamburk | červen 2016 | 206 str.

Odborníci na celém světě si stále více uvědomují, že právě předškolní věk a vzdělávání (ECE) v něm uplatňované může mít výrazně pozitivní dopad na další rozvoj dítěte. V několika zemích došlo k výrazným systémovým změnám v oblasti předškolního vzdělávání, převážně s důrazem na předškolní přípravu. Tato studie podává přehled o aktuálním stavu ECE v osmi zemích (Chile, Česká republika, Dánsko, Estonsko,

Itálie, Ruská federace a USA). Tato úvodní analýza umožňuje důkladné porovnání předškolního vzdělávání poskytovaného v uvedených zemích. Stěžejním smyslem studie IEA je zejména detailní popis systémů ECE, uplatňovaných v jednotlivých zemích, popis jejich specifických rysů a rozdílných přístupů, spolu s naznačením možných dalších postupů a řešení. Předpokládá se, že právě výsledky a dopad těchto zamýšlených kroků budou předmětem nadcházejících šetření.

Studie podobného rozsahu předpokládá zapojení mnoha odborníků, institucí a organizací po celém světě. Vedoucím a koordinátorům zpracovatelského týmu byli za podkladová data z České republiky odpovědni pracovníci České školní inspekce PhDr. Irena Borkovcová, MBA a PhDr. Josef Basl, Ph.D.

Zdroj: http://www.iea.nl/fileadmin/user_upload/Publications/Electronic_versions/ECES-policies_and_systems-report.pdf